

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ΄.

### ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΙΔΩΛΟΛΑΤΡΕΙΑ

Υπὸ κοινωνικὴν ἔποψιν ἢ ἀπὸ τῆς Ἐδῆμ-  
πτῶσις δηλοῖ τὴν ἕρπταν καὶ ἀπονέκρωσιν τῆς  
Ἐκκλησίας ἕστινος ἐν τῇ κοινωνίᾳ προσήκουσα  
θέσις θὰ ἦτο οἷα ἡ θέσις τῆς ψυχῆς ἐν τῷ  
ἀτόμῳ. Ἡ Ἐκκλησία, ἀπέβαλε τὸ πνεῦμα τῆς  
καὶ εἰς οὐδὲν πλέον ὠφελεῖ. Ἀπατᾷ ἑαυτὴν καὶ  
τὴν κοινωνίαν. Εἰς τὴν τοιαύτην ἔκπτωσιν εὐρί-  
σκεται ὄχι μόνον ὠρισμένη τις Ἐκκλησία ἀλλὰ  
πᾶσα Ἐκκλησία, διότι σύμπασα ἡ ἀνθρωπότης  
τελεῖ ὑπὸ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν νόμον. Ἡ κοινωνία  
ὡς τετρασύνθετος ὀργανισμὸς ἦτο ποτε ἐν προση-  
κούσῃ ἰσορροπίᾳ, τῆς Ἐκκλησίας ζωογονουμένης  
ὑπὸ τοῦ πνεύματος καὶ καθοδηγούσης τὴν πολι-  
τείαν, τὴν βιομηχανίαν, τὰ γράμματα, τὰς ἐπι-  
στήμας καὶ τὰς τέχνας ἦτοι τὸ σῶμα καὶ τὸν

νοῦν τῆς Κοινωνίας, εἰς διηνεκῆ πρόοδον. Ἡ Ἐκκλησία ἦτο ἡ Καρδία ἢ ἡ Ψυχὴ τῆς Κοινωνίας. Ἦτο τὸ ἡμερώτερον καὶ τρυφερώτερον ἐκ τῶν συνθετικῶν αὐτῆς, ὠδήγει διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς γλυκύτητος, ἀπεξεδέχετο τὸ φῶς αὐτῆς ἐκ τοῦ πνεύματος, καὶ δὲν ἐθυσίαζε τὴν οὐσίαν εἰς τὴν μορφήν. Ἀλλ' ἡ μορφή βαρμηδὸν ἐσαγήνευσε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐσυρεν εἰς τὸ σκότος εἰς ὃ ὄλοέν εὐρίσκεται. Ἀπὸ τοῦ σκότους καὶ τῆς νεκρώσεως δύναται νὰ ἐξέλθῃ καὶ ν' ἀνακτήσῃ τὴν προτέραν αὐτῆς θέσιν, ἀποτασσομένη τοῖς εἰδώλοις ἅτινα λατρεύει καὶ συντασσομένη τῷ πνεύματι ὅπερ τὰ σύμβολα αὐτῆς ἐξαγγέλλουσιν. Ἀναπτύσσουσα ἐν τοῖς κόλποις αὐτῆς τὸ φιλόσοφον πνεῦμα καὶ καταστέλλουσα τὸ φιλοκερδὲς καὶ φιλόνικον. Οὕτω ἡ Ἐκκλησία θὰ εἶνε τὸ πᾶν ἐνῶ σήμερον εἶνε μηδέν. Εἶνε δὲ εὐχῆς ἔργον νὰ εἶνε μηδέν ἐνόσω εἶνε εἰδωλολατρικὴ καὶ τυφλή.

Τὸ ἔργον τῆς ἀληθινῆς Ἐκκλησίας εἶνε προσόμεριον τῷ τοῦ κηπουροῦ ὅστις πρωτίστως με-

ριμνῶ. νὰ πίπτῃ τὸ ἡλιακὸν φῶς καὶ ὁ καθαρὸς ἀήρ ἐπὶ τῶν δένδρων καὶ ἀνθέων ἅτινα καλλιεργεῖ ἐπὶ τῷ τέλει ἵνα αὐξάνωσι καὶ ἐνδυναμῶνται. Τοιαύτη ὅμως ἡ Ἐκκλησία δὲν εἶνε σήμερον, διότι στερεῖται τοῦ κυρίου γνωρίσματος αὐτῆς ὁμοίαν τοῦ θήλεος χαρακτῆρος της. Ἡ καταστροφή τῆς ἀνθρωπίνης ἰσοσταθμίας ἐξετόπισεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἰκείου τόπου, ὅπως πάσης τετρακτύος καὶ παντὸς ἄλλου ὀργανισμοῦ τὸ θῆλυ μέρος ἐξετοπίσθη. Πρέπει ἡ ἰσοσταθμία ν' ἀποκατασταθῇ αὐθις ὅπως ἡ Ἐκκλησία καταλάβῃ τὴν θέσιν τῆς κοινωνικῆς Καρδίας. Πρὸς τοῦτο ἡ θήλεια φύσις δεόν ἐν παντὶ νὰ ἐνισχύεται καὶ ἐνταυτῷ ἀγνότης νὰ ἐπιζητεῖται. Ἐντεῦθεν ἡ ἀνόρθωσις τῆς Ἐκκλησίας ἔσται συνέπεια τῆς ἀνυψώσεως τῆς Γυναικὸς ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Τὰ σημεῖα τῶν καιρῶν δεικνύουσι τὴν προσέγγισιν τοῦ αἰῶνος τῆς Γυναικός. Ὁ ἀστερισμὸς τοῦ Λέοντος ὅστις εὐρίσκεται ἤδη εἰς τὸ ζενίθ τῆς ἀνθρωπότητος προηγεῖται ἀμέσως τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Παρθένου ἥτις ὀλοὲν ἀνατέλλει.

Ἡ Ζωηφόρος εἶνε τὸ ἱερογλυφικὸν κείμενον οὐ ἢ ἀνάγνωσις εἶνε δυνατὴ εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν διαίσθησιν ἱκανῶς ἀνεπτυγμένην. Ἐν τῷ κειμένῳ τούτῳ δύναται τις ν' ἀναγνώσῃ τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Παρελθόν, παρὸν καὶ μέλλον παρίστανται ἐκεῖ ὡς αἰώνιον νῦν. Αἱ δώδεκα σελίδες αὐτοῦ εἶνε τὰ δώδεκα μαθήματα τῆς ἀφθάρτου ζωῆς καὶ τῆς αἰωνίου ἀληθείας. Διηγούνται τὰς περιπετείας τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς ἀπὸ τῆς ἐκκολάψεως αὐτῆς μέχρι τῆς ἐπανόδου τῆς εἰς τὸν χρυσοῦν θρόνον ὅστις τὴν ἀναμένει.

Τρεῖς παχύτατοι πέπλοι κρύπτουσιν ἀπὸ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς τὸ ἀνέσπερον φῶς καὶ ὄρον εἰς μετὰ τὸν ἄλλον νὰ διαρρηχθῶσιν. Ὁ πέπλος τοῦ αἵματος, ὁ πέπλος τῶν παντοίων εἰδώλων καὶ ὁ πέπλος τῆς ἀρσενικῆς δεσποτείας, τοῦ κράτους δηλαδή τῆς χθαμαλῆς φύσεως. Τὸ ὑπ' αὐτῶν κρυπτόμενον φῶς θ' ἀναλάμψῃ καὶ ὁ κόσμος θὰ πληρωθῇ αἴγλης καὶ χάριτος εὐθύς ὡς ἢ διάσχις καὶ τῶν τριῶν συντελεσθῇ—αἴγλης καὶ χάριτος ἣν προνομιοῦχος μόνον φαντασία οἶα ἢ

τῶν ποιητῶν καὶ τῶν προφητῶν ἠδυνήθη κατὰ καιροὺς ἀμυδρῶς νὰ συλλάβῃ. Οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ψυχῆς πάσχουσιν ἀμαύρωσιν ἐπενεχθεῖσαν α) ὑπὸ τῆς αἱματοχυσίας καὶ τῆς ἐκ σαρκῶν τροφῆς β) ὑπὸ τῆς ἐξάρσεως τῆς σκιᾶς ἐπὶ θυσίᾳ τῆς οὐσίας—τοῦ φαινομένου ἐπὶ θυσίᾳ τοῦ νοουμένου καὶ γ) ὑπὸ τῆς καθυποτάξεως τῆς χάριτος καὶ γλυκύτητος εἰς τὴν ἰσχὺν καὶ τραχύτητα.

Οὕτω ἡ παραβολὴ τῆς πτώσεως τοῦ ἀνθρώπου ἐξεταζομένη ὑπὸ τὰς τέσσαρας ἐρμηνείας ἃς ἐπιδέχεται, ἀποτελεῖ Αἰωνίαν Ἀλήθειαν ἐξ ἧς διδασκόμεθα τὸ νόημα καὶ τὸν σκοπὸν τοῦ θρησκευτικοῦ ἐνστίκτου ὅπερ τόσῳ ἐρριζωμένον εἶνε ἐν ἡμῖν, τὴν ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου, τὴν φύσιν τοῦ λεγομένου ἀμαρτήματος καὶ τὴν μέθοδον τῆς ἀπ' αὐτοῦ λυτρώσεως. Ἀκμὴ, παρακμὴ καὶ παλιγγενεσία εἶνε ὁ ἐντεῦθεν ἀνακαλυπτόμενος παγκόσμιος νόμος ὅστις ἰσχύει οὐχὶ ἐν ὠρισμένῳ τινι χρόνῳ ἢ χώρῳ ἀλλὰ παντοῦ καὶ διηνεκῶς. Ἡ αἰωνία ἀλήθεια δὲν ὑπόκειται εἰς χρόνον καὶ χῶρον, ἀλλ' ὡς οἱ αἰῶνες ἅπαντες παρελθόντες.

καὶ μέλλοντες ἀποτελοῦσιν ἀπέναντι αὐτῆς ἐν αἰώνιον Νῦν, τὸ σύμπαν ἀποτελεῖ ἐν παγκόσμιον Ἐνταῦθα. Ὅ, τι ἀνέκαθεν συνέβαινε, ὅλοεν συμβαίνει. Ἐν πάσῃ στιγμῇ προσφέρεται ἢ Ἐδὲμ εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐν πάσῃ στιγμῇ ὁ ὄφις σαγηνεύει αὐτόν. Ἐν πάσῃ στιγμῇ ἢ ψυχὴ ποθεῖ τὴν Ἐδὲμ καὶ διηνεκῶς πρὸς αὐτὴν πλησιάζει. Ἄλλὰ δὲν πλησιάζουσιν αἱ ψυχαὶ αἱ ἀπολέσασαι τὴν δύναμιν τοῦ ποθεῖν, αἱ ψυχαὶ δηλονότι ἐκεῖναι ἐν αἷς δὲν ἐβλάστησε τὸ πνεῦμα τῆς εἰρήνης, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς ὑπὲρ τῶν ἄλλων αὐτοθυσίας. Τοῦτο τὸ πνεῦμα, ὅπερ ἀκριβῶς ὑποσημαίνεται διὰ τοῦ συμβολισμοῦ τῆς γεννήσεως, τῆς θυσίας καὶ τῆς ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ, τοῦτο τὸ πνεῦμα καὶ μόνον ἐγγυᾶται τὴν μακαριότητα, οὐχὶ ἐν ἀπωτέρω τινι μέλλοντι μόνον, ἀλλὰ προσέτι τώρα καὶ ἐνταῦθα. Μέγαν κίνδυνον διατρέχει ἢ ψυχὴ ἢ μὴ ἀναγινώσκουσα τὸν συμβολισμὸν ὡς συμβολισμὸν ἀλλὰ λαμβάνουσα αὐτὸν κατὰ γράμμα. Ἡ τάσις αὕτη τοῦ ἐκλαμβάνειν τὸ σύμβολον ἀντὶ τῆς ἐννοίας ὠθεῖ τὴν

ψυχὴν πρὸς τὰ ἔξω ἔνθα ὑπόκειται εἰς εἰδωλολα-  
τρείαν καὶ ἀπώλειαν τῆς δυνάμεως τοῦ ποθεῖν  
πνευματικὸν ὕψος. Προσήκουσα λοιπὸν ἔννοια τῆς  
περὶ γενέσεως τοῦ ἀνθρώπου παραβολῆς εἶνε ὅτι  
βαθμηδὸν ὁ ἄνθρωπος ἔφθασεν ἐκ τῆς καταστά-  
σεως τοῦ ἐμβρύου εἰς τὴν περιωπὴν τῆς πλήρους  
αὐτοσυνειδήσεως προβιβαζόμενος ἀπὸ βαθμοῦ εἰς  
βαθμὸν ὑπὸ ἐσωτερικῆς δυνάμεως ἐνοικούσης εἰς  
τὸ κέντρον παντὸς ἀτόμου. Πᾶσα ἄλλη ἐξήγησις  
περὶ ἐξωτερικῆς δυνάμεως πλασάσης τέλειον ἄν-  
θρωπον διὰ μιᾶς εἶνε ἀπλήρῃ εἰδωλολατρεία.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ΄.

### ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Δύο κυρίως λέξεων ὁ ὀρισμὸς εἶνε ἀναγκαῖος πρὸς ἀκριβῆ ἐκτίμησιν τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας· τῶν λέξεων ἄνθρωπος καὶ ἀγνότης. Λέξεις αὗται κοινόταται καὶ διηνεκοῦς χρήσεως· λέξεις εὕρισκόμεναι πάντοτε εἰς τὰ στόματα ὄλων, οὐχ' ἕττον ἔμως χρήζουσαι ὀρισμοῦ εἴπερ τινες καὶ ἄλλαι.

Ἡ ἐξωτερικὴ φιλοσοφία ἐρευνῶσα μόνον τὰ φαινόμενα ἤτοι τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν τῶν πραγμάτων ἀρκεῖται εἰς ὀρισμοὺς πληροφοροῦντας μόνον τὰ πέντε ἡμῶν αἰσθητήρια. Οὕτω κατ' αὐτὴν ἄνθρωπος εἶνε τὸ ἐντελέστερον ὀργανικὸν ζῶον, μαστοφόρον, δίπουν, λαλοῦν καὶ λογικευόμενον. Ἀλλὰ τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας ἔργον εἶνε νὰ ἐρευνήσῃ τὴν οὐσίαν τῶν πραγμάτων ἤ τις ἄνευ τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα παρέχουσι γνῶσιν



ἀνεπαρκῆ καὶ ἀσυμπλήρωτον, οὐδὲ ὁδηγοῦσιν εἰς αὐτόματον ἐφαρμογὴν τῆς ἀληθείας ἐν τῷ πρακτικῷ βίῳ. Ἡ ἐσωτερικὴ φιλοσοφία δὲν ἀπευθύνεται κυρίως εἰς τὰ πέντε αἰσθητήρια, ἀλλ' εἰς τὴν ἐνδοτέραν νόησιν ἣν ἀπεκάλεσα ἤδη διαίσθησιν. Διὰ τοῦτο εἶνε καταληπτὴ μόνον εἰς τοὺς ἔχοντας τὴν διαίσθησιν ἀνεπτυγμένην, τοὺς δὲ λοιποὺς βοηθεῖ εἰς ἀνάπτυξιν αὐτῆς. Δὲν ἀναιρεῖ τὴν ἐξωτερικὴν φιλοσοφίαν ἀλλὰ συμπληροῖ αὐτὴν καὶ δεικνύει ὅτι ἡ συμπλήρωσις εἶνε ἀπαραίτητος ὅσον ἀπαραίτητος εἶνε ἡ ζωὴ εἰς τὸν ὀργανισμόν—ἡ οὐσία εἰς τὴν μορφήν. Κατὰ τὴν ἐσωτερικὴν φιλοσοφίαν, ἄνθρωπος δὲν εἶνε ἀπλῶς πᾶς ἔχων τὴν μορφήν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐκτελῶν τὰς φυσιολογικὰς λειτουργίας ἅς ἐρευνᾷ ἡ ἐξωτερικὴ φιλοσοφία. Ἄλλ' οὔτε ὁ διακρινόμενος διὰ τῶν διανοητικῶν λειτουργιῶν αἴτινες θεωροῦνται ὡς τὸ ἄκρον ἄωτον τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως. Ἀληθῶς ἡ διάνοια εἶνε τὸ ὄριον ἐνθα σταματᾷ ἡ ἐξωτερικὴ φιλοσοφία ἀλλ' ἐπέκεινα τοῦ ὀρίου τούτου ἄρχεται ἡ ἐσωτερικὴ. Αὕτη διακρίνει ψυχικὰς πνευ-

ματικὰς καὶ θείας λειτουργίας ἅς συνυπολογίζει ἐν τῷ ὀρισμῷ ὃν δίδει περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ μελέτη τῶν λειτουργιῶν τούτων ἀποκαλύπτει ἡμῖν τὸν ἄνθρωπον ὡς δίφυλον, ἀπαρτιζόμενον ὀηλασθῆ ἐκ φύσεως ἄρρενος καὶ θηλείας. Ἡ θήλεια φύσις περιλαμβάνει τὰς ψυχικὰς, πνευματικὰς καὶ θείας λειτουργίας καὶ εἶνε ἢ πολυτιμωτέρα ἐκ τῶν δύο καθόσον συνέχει καὶ συγκρατεῖ ὡς περὶ ἀσφαλῆς κέντρον τὴν ἄρρενα φύσιν. Αὕτη ἄνευ τῆς θηλείας εἶνε βάρβαρος διότι τὰ συστατικὰ τῆς εἶνε μόνον θέλησις, ἰσχύς καὶ νοῦς, ἐπομένως διαφεύγει τὸν ὑπὸ τῆς ἐσωτερικῆς φιλοσοφίας διδόμενον ὀρισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Πρέπει νὰ γίνῃ χημικὴ τις ἔνωσις τῶν τριῶν τούτων συστατικῶν μετὰ τῶν τριῶν ἄλλων, τῆς συμπαθείας, τῆς τρυφερότητος καὶ τῆς διαισθήσεως ὅπως ὁ ἄνθρωπος εἶνε πλήρης, ἄλλως εἶνε ἥμισυς. Ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα κατ' εὐτυχῆ συγκυρίαν ἔχει κοινὴν τὴν λέξιν ἄνθρωπος δι' ἀμφοτέρα τὰ ἄρθρα. Δὲν ἤξεύρω ἐὰν ἐν ἄλλῃ τινι γλώσσῃ οὕναταί τις νὰ εἴπη ὁ καὶ ἡ ἄνθρωπος. Εἶνε ἀληθές

ἔτι ὁ δεύτερος τύπος περιῆλθεν εἰς ἀχρηστίαν ἀλλὰ τοῦτο ἀπλῶς δύναται νὰ σημαίνη ἔτι αἱ εὐγενέστεραι ιδιότητες τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως περιῆλθον εἰς ἀχρηστίαν παρὰ τοῖς Ἑλλησιν. Ὁ ἄνθρωπος ἄνευ τῆς ἀνθρώπου εἶνε ἔμβρυον, καὶ ὡς ἔμβρυον πρέπει νὰ θεωρηθῶσιν οἱ περισσότεροι τῶν ἐχόντων τὴν ἀνθρωπίνην μορφήν. Ἡλικιοῦται τις ἐφ' ὅσον ἀναπτύσσεται ἐν αὐτῷ ἡ ἄνθρωπος ἢ ἡ γένεσις προὔποθέτει ὠριμότητα. Ἡ ἄνθρωπος ἅμα ἀναπτυχθῆ καθίσταται κεντρομόλος δύναμις τοῦ συστήματος οὗ κεντρόφυξ εἶνε ὁ ἄνθρωπος. Τὸ θῆλυ συγκρατεῖ καὶ σώζει τὸ ἄρρεν ἀπὸ ἐκμηδενίσεως ἢ τοι ἀποσυνθέσεως προεργουμένης ὡς ἐκ τῆς πρὸς τὰ ἔξω ῥοπῆς. Τὸ θῆλυ εἶνε οὕτω τὸ ἐνδότερον κέντρον τοῦ συστήματος, ἀλλὰ καὶ τοῦ θήλεος ἀναπτύσσεται ἐνδότερόν τι κέντρον περὶ ὃ ἡ ἄνθρωπος συγκρατεῖται ἐὰν δὲν εἶνε τόσῳ βαρεῖα ὥστε νὰ καθελκυσθῆ ὑπὸ τοῦ ἄρρενος, νὰ συγχωνευθῆ πρὸς αὐτὸ, καὶ ἐπομένως νὰ ἐπιφέρῃ τὴν διάλυσιν τοῦ συστήματος. Τοῦτο φέρει ἡμᾶς εἰς τὸν ὀρισμὸν τῆς ἀγνότητος.

## ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

### ΑΓΝΟΤΗΣ

Ἡ ἀγνότης ἐν τῷ ψυχικῷ κόσμῳ εἶνε ὅ,τι ἡ ἐλαφρότης ἐν τῷ ὑλικῷ κόσμῳ. Δὲν ἀρκεῖ ὁ ἄνθρωπος νὰ προικισθῆ ὑπὸ θηλείας φύσεως ἀλλὰ πρέπει καὶ ἡ θήλεια φύσις νὰ τηρῆ τὸν χαρακτῆρα τῆς ἰσοσταθμιζομένη ὑπὸ τοῦ ἰδίου αὐτῆς κέντρου ὅπερ εἶνε τὸ θεῖον πνεῦμα. Ἡ γυνὴ δύναται νὰ ἐμφορῆται συμπαθείας καὶ τρυφερότητος, ἀλλ' ἐὰν δὲν ζωογονῆται ἀπαύστως ὑπὸ τοῦ θείου πνεύματος, ἡ συμπάθεια καὶ ἡ τρυφερότης ἔλκονται ἀκατασχέτως ὑπὸ τῆς θελήσεως, τῆς ἰσχύος καὶ τῆς διανοίας τοῦ ἀνδρός. Ἡ γυνὴ λοιπὸν δὲν εἶνε ἀγνή ἐνόσω ὑπόκειται εἰς τὴν ἔλξιν ταύτην, ἡ φύσις δηλαδὴ αὐτῆς εἶνε βαρεῖα. Τὸ ἐνδότερον ὅμως πνεῦμα ἐξουδετεροῖ τὴν βαρύτητα καὶ καθιστᾷ τὴν γυναῖκα ἀγνήν. Τότε ἡ

συμπάθεια καὶ ἡ τρυφερότης οὔτε ἀπορροφῶνται  
 ὑπὸ τῶν ἀρσενικῶν ιδιοτήτων, οὔτε ἀφίνουσιν  
 αὐτὰς μόνας καί, συνεπῶς, βαρβάρους. Ἀγνότης  
 λοιπὸν εἶνε ἡ κατίσχυσις τοῦ θείου πνεύματος ἐν  
 τῷ πολυσυνθέτῳ συστήματι ὅπερ καλοῦμεν ἄν-  
 θρωπον. Βεβαίως οὐδὲν κωλύει τὸν ἄνθρωπον νὰ  
 καταστρέψῃ τὴν ἐνότητα αὐτοῦ ταύτην. Ἡ θέ-  
 λησις, ἣτις ἀριθμεῖται μεταξὺ τῶν ἀρσενικῶν  
 συστατικῶν, οὐδαμῶς δεσμεύεται· εἶνε ἐλευθέρα ν'  
 ἀρνηθῆ συμμαχίαν μετὰ τῶν θηλέων συστατικῶν.  
 Ἐτέρωθεν οὐδὲν κωλύει τὴν θέλησιν ἀπὸ τοῦ νὰ  
 κανονίσῃ τὴν εἰδικὴν βαρύτητα τῆς ψυχῆς οὔτω  
 ὥστε νὰ τηρηθῆ ἡ προσήκουσα ἁρμονία. Ὁ ἄν-  
 θρωπος δηλαδὴ εἶνε παντάπασιν ἐλεύθερος νὰ  
 καλλιεργήσῃ διὰ τῆς θελήσεως τοιαύτας τάσεις  
 ὥστε τὰ βήματα αὐτοῦ νὰ εἶνε πάντοτε ἐστραμ-  
 μένα πρὸς τὰ ἄνω. Εἶνε οὔτω κύριος τῆς εἰμαρ-  
 μένης του, ἐλεύθερος ἢ νὰ ἐκμηδενίσῃ ἑαυτὸν  
 διαζευγνύμενος ἀπὸ τοῦ κέντρου ἢ νὰ μεταμορ-  
 φωθῆ βαθμηδὸν εἰς θεότητα, τηρῶν τὴν πρὸς τὸ  
 κέντρον ἁρμονίαν διὰ καθάρσεως τῆς ψυχῆς του

ἀπὸ τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων. Οὕτω ἡ ψυχὴ καθισταμένη ἀγνή καὶ ἀντλοῦσα δύναμιν ἀπὸ τοῦ κεντρῶου πνεύματος τίκτει τὸν ἄρτιον ἄνθρωπον ἢ τοὶ τὸν Χριστὸν τὸν σωτῆρα τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου. Τοῦτο ἀλληγορεῖ ὁ Εὐαγγελισμὸς τῆς Παρθένου. Ἐν τῷ δράματι τῆς ἱστορίας τῆς ψυχῆς ἔχομεν δύο ἐκκλήσεις. Ἐν ἀρχῇ ἡ ψυχὴ ὡς Εὐὰ εἰσακούει τοῦ ὄφρατος, ἐν τέλει ὡς Μαρία εἰσακούει τοῦ ἀγγέλου. Ἐν τῇ πρώτῃ πράξει πειράζεται, ἐν τῇ τελευταίᾳ εὐαγγελίζεται καὶ ἔκτοτε συμμετέχει ὅλων τῶν σταδίων καὶ ὅλης τῆς δόξης τοῦ τέκνου τῆς καθίσταται δὲ μεσίτρια μεταξὺ ἀνθρωπότητος καὶ θεότητος. Τὸ κεντρῶον πνεῦμα, ἐν ἄλλῃ φράσει, πλάττει ἢ δημιουργεῖ τὸν ἄρτιον ἄνθρωπον διὰ συναρμογῆς τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸν ἐσωτερικόν, διὰ συζεύξεως τοῦ ἄρρενος πρὸς τὸ θῆλυ. Ἐκτοτε ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἐκ δύο φύσεων τῆς μιᾶς ἀνευθύνου καὶ τῆς ἄλλης ὑπευθύνου διὰ πᾶσαν πράξιν. Ἡ ὑπεύθυνος εἶνε ἡ θήλεια. Πᾶσα τάσις αὐτῆς φέρει ἀντίστοιχον ἐκδήλωσιν ἐν τῇ διαγωγῇ τοῦ ἄρ-

ρενος. Ἀμφότεραι αἱ φύσεις ἐκφραυλίζονται ἐὰν ἡ  
 τάσις τοῦ θήλεος εἶνε πρὸς τὰ ἔξω. Ὁ ἐκφραυ-  
 λισμὸς εἶνε ὡς πρὸς μὲν τὸ ἄρρεν συνέπεια τῆς  
 διαγωγῆς του ὡς πρὸς δὲ τὸ θῆλυ συνέπεια τῆς  
 τάσεως αὐτοῦ. Τοῦτο εἶνε τὸ ὑπὸ τῶν θρησκευτῶν  
 λεγόμενον ἀμάρτημα καὶ ἡ κόλασις τοῦ ἀνθρώπου.  
 Ἀμάρτημα δὲν εἶνε ἡ πράξις αὐτὴ καθ' ἑαυτήν,  
 ἀλλ' ἡ τάσις πρὸς τὴν πράξιν ἢ δὲ φαυλότης ἢ  
 χρηστότης πάσης πράξεως ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ πνεύ-  
 ματος ὑφ' ὃ ἐκτελεῖται. Ἡ πράξις εἶνε φαύλη  
 καθ' ὅσον ἀποτελεῖ ἐξωτερικὴν μόνον ἐκτίμησιν  
 τῶν πραγμάτων εἶνε δὲ χρηστὴ καθ' ὅσον προ-  
 τάσσει καὶ προτιμᾷ τὴν ἐσωτερικὴν ὑπόστασιν.  
 Ἡ ἀποκλειστικῶς ἐξωτερικὴ ἐκτίμησις συνεπά-  
 γεται τὴν ἀπώλειαν τοῦ παραδείσου καὶ προέρ-  
 χεται ἐκ τῆς μαγγανείας ἣν ἐξασκεῖ ἡ μορφὴ ἐπὶ  
 τῆς ψυχῆς. Ἐντεῦθεν χρυσοῦς κανὼν τῆς ἀνθρω-  
 πίνης διαγωγῆς εἶνε τὸ ἀτενίζειν πρὸς τὰ ἔνδον  
 διὰ πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ διαπυρνεύεσθαι τὸ κῦρος  
 τοῦ κεντρῶου ἤτοι θείου πνεύματος. Διὰ τῆς τη-  
 ρήσεως τοῦ κανόνος τούτου, ἐπὶ τέλους ἡ μορφὴ

θ' ἀπολέση τὴν δύναμιν τοῦ σαγηνεύειν καὶ τότε τὰ θέλγητρα τῆς οὐσίας θὰ κατισχύσωσι. Τότε οὐδεμία ἀνθρωπίνη πράξις ἢ τάσις θὰ εἶνε φαύλη διότι πᾶσαι θὰ ἐκτελοῦνται ὑπὸ τὸ κῦρος τοῦ ἐνδοτέρου πνεύματος. Ὁ ἄνθρωπος θὰ καταστῇ ἀνεπίδεκτος κακίας, ἀνώτερος ἁμαρτήματος, ἀλάνθαστος διότι πάσης πράξεως αὐτοῦ τὸ ἐλαττήριον θὰ κεῖται ἐν τῷ ἐσωτερικῷ κόσμῳ τῆς ἀληθείας, τῆς ἀγαθότητος καὶ τῆς καλλονῆς. Τοιαύτη εἶνε ἡ πρὸς τὴν ἀναγέννησιν τοῦ ἀνθρώπου ὁδὸς οἷαν συμβολίζει αὐτὴν ἡ περὶ γεννήσεως καὶ ἀναστάσεως τοῦ Χριστοῦ παράδοσις καὶ συνάμα ἡ ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ Ἰωάννου ἀληγορία τῆς Γυναικὸς ἣτις περιβεβλημένη τὸν Ἥλιον ἔχει τὴν σελήνην ὑπὸ τοὺς πόδας της καὶ ἐπὶ κεφαλῆς στέμμα ἐκ δώδεκα ἀστέρων. Ἡ ψυχὴ δηλονότι περιβάλλεται ὡς ἔνδυμα τὸ φῶς τῆς κεντρικῆς ἀληθείας ἣν ἔγνω νὰ διακρίνη κατόπιν μακραίωνος πείρας. Ἐχει τὴν ὕλην καὶ τὴν νεκρὰν μορφήν ὑπὸ τοὺς πόδας της ἀλλ' ἐνταυτῷ στηρίζεται ἐπὶ τῆς διαισθήσεως ἣν ἀντι-



προσωπεύει τὸ φαινὸν μέρος τῆς σελήνης. Φέρει δὲ τὸν στεφανὸν τῶν δώδεκα ἡρακλείων ἄθλων οὓς πᾶσα ἡρωϊκὴ ψυχὴ ὑφίσταται προτοῦ ἀποθεωθῆ, καὶ τοὺς πολυτίμους λίθους τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων ἅτινα ἀποκτᾷ ἀπὸ σταδίου εἰς στάδιον.

ΚΑΘΗΜΕΡΟΝ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ  
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΜΕΡΟΝ ΤΟΜΕΑΣ ΤΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΦΙΛΟΣΟΦΩΝ